

2014 рік увійде у світову історію навічно — як рік початку Третьої світової війни, хоча мало хто повірив у це одразу. Адже події 1930-х років — війна Японії з Китаєм, війна Італії в Абіссинії, громадянська війна в Іспанії за участю сталінського ССРСР та гітлерівської Німеччини також спочатку не сприймалися сучасниками як ланки Другої світової війни. Навіть аншлюс Австрії та мюнхенська капітуляція 1938 року не були зараховані одразу до беззаперечних ознак її початку. Народи й політики часто бажають жити у світі ілюзій і не визнавати жорстоких фактів, що перекреслюють інерцію мирного існування. Важко виголосити людині, народу чи людству смертний вирок, а ще важче — прийняти цей вирок і погодитися з ним.

Химерний потік подій великих і малих, що відбувалися в повоєнній Європі та на Близькому Сході, надто ж розвал «Імперії Зла» — Радянського Союзу, зімкнувся загадковим чином в Україні через сто років після спалаху Першої світової війни.

Спочатку сталися локальні з погляду світової історії події: у Києві, на периферії Європи, на центральному майдані міста урядові сили розстріляли сотню повстанців, що спричинило вибух протесту мільйонів людей — і ненависний режим крадіїв, очолюваний кримінальним злочинцем Януковичем, було повалено.

Але слідом за цим — цілком неочікувано для поміркованих європейських політиків, звиклих грати за правилами, почалися події глобальні. За наказом Путіна Росія захопила суверенну частину України — стратегічно

важливий півострів Крим, слідом за чим російські диверсійно-розвідувальні частини вдерлися на Донбас, використовуючи інспірований п'ятою колоною Росії громадянський конфлікт для проголошення фіктивного, ніколи не існуючого псевдодержавного утворення — Новоросії — з метою відторгнення від України ВОСЬМИ найбільш промислово розвинених областей. Захоплення їх під гаслами «Російського мира» відрізало б Україну від Чорного і Азовського морів, перетворило б її на маргінальний, нежиттєспроможний обрубок колишньої розвиненої держави.

У відповідь на неприховану агресію керівництво України вдалося до цілком законних заходів для збереження територіальної цілісності держави й оголосило проведення антитерористичної операції.

Почалася ланцюгова реакція крові: мала перша кров покликала кров велику, ненависть породила зустрічну лють, жадоба помсти відгукнулася таким самим нещадним бажанням з іншого боку протистояння.

З перших днів конфлікту Росія застосувала отруйну зброю масової дезінформації, оголосивши, що «українські нацисти і бандерівці», які за допомогою США і НАТО буцімто захопили владу в Києві, хочуть знищити російськомовне населення Донбасу, насильницьки українізувати цей край, перетворивши «славу російську донбаську землю» на поле кривавих злочинів. Це був типовий зразок геббельсівської пропаганди, використання штампів комуністичної пропаганди часів Другої світової війни, спрямованих проти українського національного визвольного руху ОУН-УПА на землях Західної України.

Для більшості громадян України все, що відбулося навесні 2014 року, спочатку видалося сном — моторошним, чіпким, темним, від якого несила прокинутись. Лишилося позаду — і вже ніколи не повернеться — «довоєнне» (1991–2013), хоч і не дуже заможне, повне

несправедливості, але достатньо вільне і мирне життя. Заряд невдоволення, ненависті до влади олігархів і корупціонерів, що накопичувався за роки незалежності, вибухнув із небаченою силою в усіх без винятку областях, але спрямований був переважно не на знищення української держави, а на її удосконалення і реформування.

Тільки в Криму і на Донбасі цей протестний рух було сповна використано Росією, яка почала 20 лютого 2014 року проти України гібридну війну з метою захоплення значної частини її території.

В Україні настав час нескінченних похоронів, плачу чорних удів та сиріт, котрі оплакували загиблих, більшість із яких були добровольцями, що віддали життя у боротьбі з російською агресією. На телеканалах щодня пливли труни під мелодію жалобної лемківської пісні «Пливе кача», під вигуки «Герої не вмирають». Один зі свідків цих подій сказав: «Так, герої не вмирають. Але їх стає менше».

Велика депресія охопила Україну, на землях якої знову оживали картини забутої Другої світової війни — наче повернулися зі старих чорно-білих документальних кінострічок знищені міста, зруйновані села, підірвані мости, сотні тисяч біженців і трупи — трупи бійців, спалених «Градами», спотворених мінометним вогнем, тіла літніх жінок, розірваних на базарах чи зупинках автобусів, і тіла малюків, загиблих на дитячих майданчиках.

Морги в зоні бойових дій були переповнені, жахливі картини маси голих, закривавлених, понівечених тіл, звалених на столах і на підлозі, з'явилися в інтернеті під знаком 18+. Наче людям, старшим за 18 років, можна було спокійно дивитися на цю оргію смерті. Адже три покоління народжених в Україні після 1945 року не бачили такої кількості вбитих, покалічених, пошматованих людей і майже ніхто не пам'ятав, що означає

відсиджуватись у вогких підвалах під час обстрілів, боячись за життя дітей.

Україна ніколи не забуде цієї нової війни — її давніх, вічних прикмет, та її суперсучасних особливостей.

Вояки з обох боків приховували обличчя за балаклавами. Це був час масок. Час зловісного маскараду. Імена-прізвища зникли, залишились натомість позивні-«ніки»: «Тур», «Колесо», «Кіно», «Моторола», «Кох», «Шарк», «Куля», «Циган», «Вейдер», «Доктор».

Надії на швидке і переможне закінчення війни на Донбасі, що його на початку літа 2014-го по-фанфаронськи обіцяли політичні лідери та їхні військові прислужники — так звані «паркетні» генерали, зникли, коли Росія ввела на територію України свої регулярні, до зубів озброєні війська, які завдали доволі болючих ударів українським воякам. Відчуття безнадії охоплювало Україну після чергових поразок.

Втрачаючи останні довоєнні ілюзії, важко прокидаючись від шоку під назвою «русская весна», від застарілих міфів про віковичний мир на землях колишнього ССРСР та про миролюбність росіян, Україна, її вільно мисляча більшість почала прозрівати, пізнаючи нові, страшні істини:

- сотні тисяч — якщо не мільйони — українських громадян на сході та півдні (Крим, Донбас, частково Харків, Одеса), не об'єднані ні національною, ні якоюсь іншою спільністю, не вкорінені в ґрунт український, лише отруєні російсько-советською пропагандою («мы — единый советский народ»), **НЕНАВИДЯТЬ** і **ЗНЕВАЖАЮТЬ** українську державу, українську мову і культуру.

Відкрились етнічні корені цієї війни. Так повелося здавна, ще з часів Радянського Союзу, коли росіяни були проголошені **КЕРІВНОЮ** нацією імперії, — і лише в 2014 році цей приховуваний гнійник прорвало.

Багато з тих, хто належав, чи думав, що належить, до росіян, наче в нападі епілепсії, лягали під гусениці українських танків, ставали добровільними корегувальниками вогню чи «ополченцями», бігали з російськими прапорами і портретами Путіна й трошили все, що нагадувало їм зненавиджену корумповану несправедливу державу Україна. Хоча насправді ними всі роки незалежності керувала не Україна чи українці, а місцева мафія Ахметова, Януковича, Колесникова, Єфремова та інших бандитів — мафія цілком зросійщена і антиукраїнська.

Бажаючи вирватися з однієї в'язниці (української, як їм нашіптували російські пропагандисти), люди з Криму та Донбасу торували собі шлях до іншої, набагато жорстокішої і безжаліснішої тюрми з її просторами Сибіру і диктаторським режимом.

В дикунській ейфорії очікування дива, манни небесної та підвищених пенсій («як у Росії») ці нещасні, озлиднілі люди поверталися до держави минулого — Back to the USSR — з бундючними співами Кобзона радянських пісень, парадними ракетами на Красній площі в Москві й пам'ятниками Сталіну, до держави НКВД-КГБ і стукачів, підвалів і тортур та віджиму бізнесу, держави продажних судів, паханів і бандюків — до держави, керованої офіцерами російської розвідки.

Таку державу у вигляді фейкових республік ДНР і ЛНР вони отримали дуже швидко.

- Всі силові опори української держави — збройні сили, поліція і структури безпеки — зруйновані вщент попередніми режимами, свідомо знищені діями російської агентури, деморалізовані й неспроможні захистити Україну від вторгнення іззовні, від внутрішньої агресії антидержавних сил. Десятки тисяч українських військовослужбовців і правоохоронців зрадили присягу Україні й перейшли на бік ворога в Криму і на Донбасі. Цей феномен масової зради ще належить осмислити;

• Москва, «старший брат», що віками вливала в душі поневолених українців отруйну казку про особливий родинний зв'язок двох народів (насправді ж зневажаючи «хохлів» і «малоросів», бачачи в них лише нижчу обслуговуючу рабську силу), виявилася насправді знавіснілим ворогом; відкинувши ленінську інтернаціональну риторику «дружби народів», Росія показала себе як підступний убивця «братів і сестер», як загарбник їхньої території, як грабіжник українських багатств. У війні з Україною Росія сповна виявила себе як імперська, зверхньо расистська сила;

• більшість українців, незалежно від мови, якою розмовляють, але однакових за своєю природою — самостійників, волелюбних і анархістичних нащадків козаччини і повстанців Махна, прозріла й нарешті повірила в правду націоналістів, які віддавна називали Росію найзлішим ворогом України.

Кривавий розкол двох «братніх народів» у 2014 році матиме своїм наслідком втрату України Росією назавжди: ні нові окупації, ні будь-які улесливі слова й гуманітарні жести та заклики російських лібералів не повернуть Україну під руку Москви;

• впали надії українців на ефективну і швидку допомогу Заходу — виідеалізованої ними Європи і США. Слабкі, розбещені довгим миром, добробутом і ліберальними цінностями «без берегів» європейські країни з жахом придивлялися до тої пожежі, що степовим вогняним валом охоплювала схід України і могла будь-якої миті перекинутися на Захід, у стару Європу.

Уряд США, очолюваний слабким мрійником-миротворцем Обамою, панічно боявся втручання в збройний конфлікт з параноїком Путіним, який шантажував Захід ядерною зброєю. Обама вважав, що війна на сході України є далеким регіональним конфліктом і не загрожує національним інтересам США.

Замість рішучого втручання тих світових потуг (США, Велика Британія і Франція), які, так само як і Росія, дали урочисту обіцянку Україні — зберігати її державний суверенітет, територіальну цілісність, утримуючись від силових дій і погроз в обмін за здачу Україною ракетно-ядерної зброї (Будапештський меморандум, 1994), західні держави на словах засудили Росію, наклавши на неї певні обмежені санкції, але відмовили Україні в головному: в суттєвій військовій допомозі надточною летальною зброєю, сучасними засобами ведення радіоелектронної боротьби, в космічній розвідувальній інформації та іншому. Ні, Захід, на щастя, не повторив мюнхенський злочин 1938 року, але знову виявив непрощенту слабкість і нерішучість у відносинах з агресором.

Україна в 2014 році опинилася в ситуації Великої Британії 1940-го, коли та стримувала з останніх сил атаки Гітлера, ще не маючи достатньої підтримки з боку США, бо президент Ф. Д. Рузвельт був пов'язаний законом про нейтралітет.

На українські мирні землі увірвалася світова історія в її найтрагічнішій формі — формі війни, урагану вогню та крові.

Руйнівний стовп усесвітнього торнадо перемістився з азійських, близькосхідних і африканських периферій знову в Європу, нагадавши про 1914-й та 1939-й роки.

Україна опинилася на краю загибелі.